

KHẮC PHỤC ẢNH HƯỞNG TIÊU CỰC CỦA MẠNG XÃ HỘI TỚI NHÂN CÁCH HỌC VIÊN Ở TRƯỜNG SĨ QUAN CHÍNH TRỊ HIỆN NAY

Phùng Duy Hiền
Trường Sĩ quan Chính trị

Tóm tắt: Bài báo phân tích những ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội đến nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị và đề xuất các giải pháp khắc phục. Trên cơ sở làm rõ khái niệm, bài viết phân tích thực trạng các tác động xấu về nhận thức chính trị, đạo đức, lối sống, và ý thức kỷ luật. Từ đó, bài báo đề xuất các giải pháp toàn diện nhằm xây dựng nhân cách người cán bộ chính trị vững vàng, đáp ứng yêu cầu của Quân đội hiện nay.

Từ khóa: Mạng xã hội, nhân cách, học viên, Trường Sĩ quan Chính trị.

OVERCOMING THE NEGATIVE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON THE PERSONALITY OF STUDENTS AT THE POLITICAL OFFICER SCHOOL CURRENT

Phung Duy Hien
Political Officer School

Abstract: The article analyzes the negative impacts of social networks on the personality of students at the Political Officer School and proposes solutions to overcome them. Based on clarifying the concept, the article analyzes the current situation of negative impacts on political awareness, ethics, lifestyle, and sense of discipline. From there, the article proposes comprehensive solutions to build a strong personality of political cadres, meeting the requirements of the current Army.

Keywords: Social networks, personality, students, Political Officer School.

Nhận bài: 18/06/2025

Phản biện: 16/07/2025

Duyệt đăng: 20/07/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự bùng nổ của công nghệ thông tin, mạng xã hội đã trở thành một phần không thể thiếu trong đời sống xã hội. Đối với học viên Trường Sĩ quan Chính trị, mạng xã hội mang lại nhiều tiện ích nhưng cũng tiềm ẩn không ít rủi ro, gây ra những ảnh hưởng tiêu cực đến quá trình hình thành và phát triển nhân cách. Khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội đến phát triển nhân cách học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị là hoạt động có kế hoạch, hợp quy luật của các chủ thể nhằm ngăn chặn, hạn chế, đẩy lùi các tác động xấu của mạng xã hội đến quá trình tiếp nhận, hoàn thiện những giá trị đặc trưng về phẩm chất, năng lực của học viên đáp ứng mục tiêu, yêu cầu giáo dục - đào tạo tại Nhà trường. Việc chủ động khắc phục những ảnh hưởng này là nhiệm vụ cấp thiết, mang tính chiến lược, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ chính trị “vừa hồng, vừa chuyên”, đủ sức gánh vác trọng trách mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao phó. Đây cũng là một yêu cầu quan trọng trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh chống lại các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch trên không gian mạng, góp phần thực hiện thắng lợi mục tiêu mà Đại hội XIII của Đảng đã đề ra: “Bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân, chế độ xã hội chủ nghĩa, nền văn hóa và lợi ích quốc gia – dân tộc;

giữ vững môi trường hòa bình, ổn định chính trị, an ninh quốc gia, an ninh con người, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương, an toàn, lành mạnh để phát triển đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa” (1).

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Phân tích ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị

Mạng xã hội, với đặc trưng về tốc độ lan truyền, tính tương tác cao và phạm vi không giới hạn, đã và đang tác động đa chiều đến nhân cách học viên sĩ quan. Bên cạnh những mặt tích cực, các ảnh hưởng tiêu cực nếu không được nhận diện và kiểm soát kịp thời sẽ gây ra những hệ lụy nghiêm trọng.

Trước hết, mạng xã hội tác động xấu đến nhận thức chính trị và tư tưởng của học viên. Đây là vấn đề mang tính nền tảng, ảnh hưởng trực tiếp đến bản lĩnh người cán bộ chính trị tương lai. Các thế lực thù địch đã lợi dụng triệt để không gian mạng để phát tán thông tin sai lệch, xuyên tạc lịch sử, bóp méo đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước. Với lượng thông tin khổng lồ và khó kiểm soát, học viên, đặc biệt là những người thiếu kinh nghiệm và bản lĩnh chính trị chưa vững vàng, dễ bị lung lay, hoài nghi. Tình trạng này làm suy giảm niềm tin vào lý tưởng cách mạng, vào mục tiêu, con đường mà Đảng, Quân đội và nhân dân đã lựa chọn. Chính

vì vậy, Văn kiện Đại hội XIII đã yêu cầu: “Tăng cường quản lý và phát triển các loại hình thông tin, truyền thông trên internet. Kiên quyết loại bỏ các sản phẩm, thông tin độc hại, xuyên tạc, phản động, ảnh hưởng xấu đến ổn định chính trị – xã hội, thuần phong mỹ tục”.

Thứ hai, mạng xã hội ảnh hưởng đến đạo đức, lối sống và ý thức kỷ luật. Việc tiếp xúc thường xuyên với những nội dung giải trí thiếu lành mạnh, lối sống thực dụng, đề cao chủ nghĩa cá nhân trên mạng xã hội có thể làm phai nhạt những giá trị đạo đức truyền thống, tinh thần đoàn kết, đồng đội trong môi trường quân sự. Học viên có thể dần bị cuốn vào “thế giới ảo”, hình thành thói quen sống theo “lối sống ảo”, “câu like”, “câu view”, từ đó lơ là nhiệm vụ, sao nhãng học tập, rèn luyện. Tình trạng này không chỉ ảnh hưởng đến ý thức chấp hành kỷ luật của môi trường quân sự mà còn làm suy yếu mối quan hệ gắn bó giữa các đồng chí, đồng đội. Tác động tiêu cực này đã được phân tích trong nghiên cứu của Nguyễn Đình Bắc về việc phòng, chống tác động tiêu cực của các trang mạng xã hội đối với sĩ quan trẻ (6), trong đó chỉ ra rằng mạng xã hội có thể làm giảm ý thức kỷ luật, tinh thần đoàn kết, gây ra sự thờ ơ, vô cảm với các hoạt động chung của đơn vị.

Thứ ba, mạng xã hội gây ra những ảnh hưởng tiêu cực về tâm lý và sức khỏe. Áp lực từ việc so sánh bản thân với những hình mẫu lý tưởng, thành công trên mạng xã hội, nỗi sợ bị “bỏ lỡ” (FOMO), hay những bình luận tiêu cực có thể gây ra các vấn đề về tâm lý như lo âu, căng thẳng, trầm cảm. Sự phụ thuộc quá mức vào mạng xã hội còn ảnh hưởng đến sức khỏe thể chất, thói quen sinh hoạt và học tập, làm giảm sự tập trung và hiệu quả trong rèn luyện. Việc sử dụng mạng xã hội một cách thiếu kiểm soát có thể dẫn đến việc lãng phí thời gian, gây ra tâm lý bồn chồn, thiếu kiên nhẫn và làm mất đi sự bình tĩnh cần có của một người cán bộ chính trị trong tương lai.

2.2. Các giải pháp khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị

Để khắc phục những ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội, đòi hỏi sự vào cuộc của nhiều chủ thể, triển khai đồng bộ các giải pháp mang tính chiến lược và cụ thể.

2.2.1. Thường xuyên nâng cao nhận thức, trách nhiệm và phát huy vai trò của các chủ thể trong khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay.

Đây là giải pháp nền tảng, quyết định hiệu quả

của mọi hoạt động. Mọi chủ thể, từ lãnh đạo, chỉ huy, giảng viên, cán bộ quản lý đến các tổ chức quần chúng và bản thân học viên, đều phải nhận thức rõ vai trò và trách nhiệm của mình. Trước hết, Ban Giám hiệu, chỉ huy các cấp cần quán triệt sâu sắc tầm quan trọng của việc xây dựng nhân cách người cán bộ chính trị trong kỷ nguyên số. Phải xem đây là một nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt quá trình đào tạo. Cán bộ quản lý cần sâu sát, nắm bắt tư tưởng, tâm lý của học viên, kịp thời định hướng, giải đáp những thắc mắc, giúp học viên nhận diện và đấu tranh với những thông tin xấu, độc. Giảng viên không chỉ truyền đạt kiến thức mà còn phải là tấm gương về đạo đức, lối sống, là người định hướng tư tưởng và bản lĩnh chính trị cho học viên. Vai trò của các tổ chức quần chúng như Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ cũng rất quan trọng, cần chủ động tổ chức các phong trào, hoạt động ngoại khóa lành mạnh, thu hút học viên tham gia, tạo ra môi trường tích cực. Sự phối hợp chặt chẽ giữa các chủ thể sẽ tạo ra sức mạnh tổng hợp, lan tỏa những giá trị tốt đẹp đến từng học viên. Như Nghị quyết số 33-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) đã khẳng định, “Trong xây dựng văn hóa, trọng tâm chính là chăm lo xây dựng con người có nhân cách, lối sống tốt đẹp, với các đặc tính cơ bản: yêu nước, nhân ái, nghĩa tình, trung thực, đoàn kết, cần cù, sáng tạo”. Để đạt được điều này, sự đồng lòng, nhất trí của mọi chủ thể trong Nhà trường là yếu tố quyết định. Tăng cường tuyên truyền, giáo dục, làm cho mọi cán bộ, giảng viên, học viên nhận thức đúng đắn và đầy đủ về tác hại của mạng xã hội, về tầm quan trọng của việc xây dựng nhân cách người cán bộ chính trị, từ đó nâng cao ý thức trách nhiệm và hành động một cách tự giác. Tác giả Đỗ Ngọc Hanh đã nhấn mạnh trong nghiên cứu của mình về việc phát huy vai trò học viên ở các học viện, trường sĩ quan quân đội trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay, sự chủ động, tiên phong của các chủ thể, đặc biệt là học viên, là nhân tố quyết định.

2.2.2. Tiếp tục đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay.

Để công tác khắc phục đạt hiệu quả, cần phải có sự đổi mới căn bản về nội dung, hình thức và phương pháp. Về nội dung, Nhà trường cần lồng ghép và cập nhật các kiến thức về an ninh mạng, kỹ năng sử dụng mạng xã hội an toàn, lành mạnh vào các bài giảng, đặc biệt là các môn học về công tác đảng, công tác chính trị. Các bài giảng không

chỉ dừng lại ở lý thuyết mà phải gắn với thực tiễn, phân tích những vụ việc cụ thể trên mạng xã hội để học viên rút ra bài học kinh nghiệm. Về hình thức, cần đa dạng hóa các hoạt động giáo dục như tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về an ninh mạng, các buổi tọa đàm, diễn đàn trực tuyến về chủ đề sử dụng mạng xã hội hiệu quả. Điều này giúp học viên vừa tiếp thu kiến thức một cách tự nhiên, vừa có cơ hội trao đổi, thảo luận, nâng cao khả năng phản biện. Về phương pháp, cần kết hợp giữa giáo dục trực tiếp và trực tuyến, sử dụng chính các công cụ mạng xã hội để tuyên truyền, định hướng. Cần tạo ra các kênh thông tin chính thức của Nhà trường trên mạng xã hội để lan tỏa những thông tin tích cực, làm lu mờ các thông tin tiêu cực. Sự đổi mới này cũng phù hợp với lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Học tập chủ nghĩa Mác – Lênin là học tập cái tinh thần xử trí mọi việc, đối với mọi người và đối với bản thân mình; là học tập những chân lý phổ biến của chủ nghĩa Mác – Lênin để áp dụng một cách sáng tạo vào hoàn cảnh thực tế của nước ta. Học để mà làm”.

2.2.3. Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh góp phần khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị hiện nay.

Môi trường văn hóa có vai trò quyết định trong việc hình thành và phát triển nhân cách. Một môi trường văn hóa lành mạnh sẽ là “lá chắn” vững chắc, giúp học viên tự bảo vệ mình trước những tác động tiêu cực của mạng xã hội. Nhà trường cần tổ chức các hoạt động ngoại khóa, các câu lạc bộ sở thích, các phong trào văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao sôi nổi, thu hút học viên tham gia. Điều này không chỉ giúp học viên dành thời gian cho những việc ý nghĩa, phát triển các mối quan hệ thực tế mà còn bồi dưỡng tinh thần đoàn kết, đồng đội. Việc xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh còn bao gồm việc tạo ra một không gian mạng nội bộ an toàn, tích cực, nơi học viên có thể trao đổi học thuật, thông tin chính thống. Như Quyết định số 311/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ đã chỉ rõ, mục tiêu là “Nâng cao hiệu quả công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo

đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng trên không gian mạng, qua đó góp phần xây dựng thế hệ trẻ có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh vững vàng, giàu lòng yêu nước, có tri thức, văn hóa, có ý thức tuân thủ pháp luật, trách nhiệm với cộng đồng, có ước mơ, hoài bão, khát vọng và kỹ năng *hội nhập quốc tế trong kỷ nguyên số hóa*”.

2.2.4. Phát huy nhân tố chủ quan học viên trong tự khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên ở Trường Sĩ quan Chính trị.

Đây là giải pháp mang tính cốt lõi, quyết định sự thành công lâu dài của công tác khắc phục. Học viên không chỉ là đối tượng thụ động chịu tác động mà còn là chủ thể chủ động trong việc tự rèn luyện, tu dưỡng. Nhà trường cần phát huy mạnh mẽ nhân tố chủ quan này. Cần giáo dục, rèn luyện cho học viên ý thức tự giác, tự quản, tự rèn luyện. Học viên cần được trang bị kỹ năng tư duy phản biện, kỹ năng tự học, tự nghiên cứu để có thể sàng lọc thông tin một cách hiệu quả. Mỗi học viên phải tự xây dựng cho mình một bản lĩnh vững vàng, một thái độ kiên quyết trước những thông tin xấu, độc. Họ cần là những người tiên phong, tuyên truyền những điều tốt đẹp, bảo vệ lẽ phải và đấu tranh với những sai trái trên không gian mạng. Điều này phù hợp với yêu cầu của tác giả Đỗ Ngọc Hanh, khi nhấn mạnh vai trò của học viên trong việc tự bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

III. KẾT LUẬN

Việc khắc phục ảnh hưởng tiêu cực của mạng xã hội tới nhân cách học viên Trường Sĩ quan Chính trị là một nhiệm vụ phức tạp, lâu dài nhưng mang ý nghĩa chiến lược. Bằng việc thực hiện đồng bộ bốn giải pháp trọng tâm: nâng cao nhận thức và phát huy vai trò của các chủ thể, đổi mới nội dung và phương pháp giáo dục, xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh và phát huy nhân tố chủ quan của học viên, chúng ta có thể bảo vệ và xây dựng thành công nhân cách người cán bộ chính trị tương lai. Điều này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo mà còn đảm bảo sự vững mạnh về chính trị, tư tưởng của Quân đội, đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- (1). Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập II*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 105.
- (2). Hồ Chí Minh toàn tập (2011). Tập 11. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 611.
- (3). Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia Sự thật, tr. 146.
- (4). Quyết định số 311/QĐ-TTg ngày 05/3/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng trên không gian mạng giai đoạn 2022 – 2030.
- (5). Nghị quyết số 33-NQ/TW ngày 09/6/2014 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XI) về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước.
- (6). Nguyễn Đình Bắc, *Phòng, chống tác động tiêu cực của các trang mạng xã hội đối với sĩ quan trẻ ở đơn vị cơ sở trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
- (7). Đỗ Ngọc Hanh, *Phát huy vai trò học viên ở các học viên, trường sĩ quan quân đội trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng hiện nay*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội, 2024.